

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Solinus de Memorabilibus Mu[n]di

Solinus, Gaius Iulius

Spire, 1512

Ca. II.

[urn:nbn:de:bsz:31-270794](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-270794)

Laſij Julij Solini. Rerū memorabiliū Collectanee.
De Origine vocabulo et nōie vrbis Rome Cap. I.

Unde q̄ velint vrbis Rome vocabulū ab euādro p̄mū
datū: cū oppidū ibi offendiſſet: q̄d extractū antea valen-
tiā dixerat inuētus latina: ſeruat q̄ ſignificatiōe impoſiti
p̄tus nōis Romā grece id eſt valentiā nominatam: quā arcades
qui in excelsa parte montis habitaffent: deriuatū deinceps vt ru-
tiſſima vrbium arces vocar: nē. Heraclidi placet troia capta q̄sdā
et archius in ea loca vbi nunc Roma eſt deueniſſe per tyberim: de
inde ſuadente roma nobiliſſima captiuarum. q̄ bis comes erat: in
eentiſ nauis poſuiſſe ſedes: inſtruxiſſe menia: et oppidum ab ea ro-
mam vocauit. Egarthocles ſcribit Romā nō captiuā (vt ſupra di-
ctū eſt) fuiſſe: ſed aſcanio natā Venec neptē appellatiōis iſtius cām
fuiſſe. Credit etiā p̄: tum rome nomen: verūtamen vetitū publi-
cari quoniā quidē quo minus inclarēſceret: ceremoniarum arcana
ſancturunt: vt hoc pacto notiā ei⁹ aboleret fides placite taciturni-
tatis. Deniq; valer⁹ ſo: an⁹ q̄ p̄tra interdiciū id eloq; auſus ſit ob-
meritū p̄ ſancie vocis neci datus. Inſ antiq̄ſſimas ſane religiones
ſacellū colit angeron: e: cui ſacrificat aſi die. xij. kalen. ianuarias: q̄
diua p̄: eſul ſilentij ipi⁹ p̄retero ob ſignato q̄ ore ſimulacrū habet.

De iſtibus vrbis cōdite et mēſibus et diebus intercalarijs. Ca. II.

Obſcuritatū q̄ſtio non exercitauit: q̄ qdā ibi multo ante ro-
mulū p̄dita ſint. Quippe arā herculis quā vouerat ſi amiſ-
ſas boues reperiſſet: punito. Laco p̄i inuēto: i dicitur: qui
Lac⁹ habitauit locū cui ſaline nomē eſt: vbi trigemina nūc porta:
(vt celi⁹ tradit) xii a tarchōte thyrreno ad quē legat⁹ venerat miſ-
ſus Marie regi ſocio megale p̄berge cuſtodie foret dat⁹. Fruſtrat⁹
vincula: vñ venerat redijt: p̄ſidijs ampliorib; occupato circa vul-
turnū et cāpaniā regno: dū tractat etiā ea q̄ p̄ceſſerāt in arcadū iura
duce hercule: q̄ tunc forte aderat oppoſitus ē. Magalē ſabini recepe-
rūt: diſciplinā augurādi ab eo docti. Suo q̄ numini idē hercules
inſtituit arā: q̄ maria ap̄d p̄tiſices habet: cū ſe ex nicoſtrata Euan-
dri miſe: q̄ a vaticinio carmētis dicta eſt imortalem cōperiffet. Lon-
ceptū etiā intra q̄d ritus ſacroy factis bouicidijs docuit p̄tiſios.
Sacellū herculis in boario foro eſt in q̄ argumēta et cōuiuij et ma-
teſtat⁹ ipi⁹ remanēt. Nā diuinit⁹ neq; muſc? illo: neq; canib; igreſ-
ſus ē. Etenī cū viſceratōem ſacrificol⁹ daret muſcar; deū dī impca-
tus: clauā vero in aditu reliq̄ſſe: cui⁹ olfactu refugerant canes. Id
vſq; nūc durat. Bedē etiā q̄ ſaturni erariū fert comites: ei⁹ p̄dideſt
in bono: ē ſaturni: quē cultro: ē regiōis illi⁹ agnoueſt extitiffet. Idē et
montē capitoliniū ſaturniū: nōiauerūt. Caſtelli q̄ q̄ exercitauerant

Rome vo-
cabulum

Valentia.
Arcades

Roma mu-
lier.

Valerius
Angerona

Rome con-
dite tēpus

Ara hercul⁹
Inuentor;

Pater
Lacus.
Saline.

Ara maria.
nicoſtrata

carmentis
Bouicidia

Ponitij

Saturni
erarium

C. Solini Julii

pandana
carmen
Palatinu
aborigines

portā appellauerunt saturniā: q̄ postmodum pādāna vocitata est. Pars enā capito: in mōrē infima habitaculū Carmēte sunt: vbi r carmentis nuc sanū est: a q̄ carmērali porte nomē datū est. Palatinū nō dubitauit q̄n arcades hēat auctores: a q̄b p̄mū palantrum opidū p̄stitutū q̄d aliq̄dū ab origines habitauerunt r p̄r incōmōdū vicine paludis quā p̄ter flūes tyberis fecerat p̄fecti t̄beate p̄ modū reliquerūt. Sūt q̄ velint a balatibz ouium mutata l̄ra: vel a pale pastorali dea: aut (vt Silen⁹ p̄bat) ab b̄p̄horca pallāris filia quā Hercules ibi cōpressisse visus est nomē mōti adoptatū. Sed q̄p̄ ista sic p̄gruāt: palā est p̄spero illi augurio deberi romāi nōis gloriā. Martie: cū annoz rō faciat cardinē veritati. Nā vt affirmat Varro auctor diligētissim⁹ romā condidit Romul⁹ Marte genitus r thea S̄lvia: vel vt nōnulli Marte r Iliā dictaqz primū est roma q̄drata: q̄ ad edilibz forez posita: ea incipit a silua que est in area apollinis r ad sup̄clū scalaz. Laci h̄z terminū vbi tugurium fuit faustuli. Ibi romul⁹ mansitavit q̄ auspiciato muroz fundamēta t̄cit duodeuiginti natus annos. xi. Kalen. Maij boia post scēdā ante tertīā: sicut Lucius Tarrutius p̄dit mat̄hematicoz nō bilissim⁹ Ioue in piscibz. Saturno. Venere Marte Mercurio in sc̄ptione Sole in tauro: luna in libra p̄stitut⁹ r obseruatū deinz eeps ne q̄ hostia parilibz cederet: vt dica iste sanguine esset purus cui⁹ significatōem de partu Iliē tractam voluit. Idem Romul⁹ regnauit annos seprē r triginta. De eecinensibz egit primū triumphū: r Beroni regi eoz detrahit spolia: q̄ Ioui p̄beretrio prim⁹ suspendit r opima dixit. Rursum de antiatibz triūphauit. De venet̄ribz tertio: apud cap̄ce paludē nonis quintilibz apparere desit. Le teri reges quibz habitauerint dicem⁹ locis. Taci⁹ in arce vbi nūc est edes Junonis monete. q̄ anno. v. q̄ ingressus urbē fuerat a laurētibz interempt⁹ septima r vigesima olympiade hōiem exiit. Numma in colle primū quirinali. Deinde p̄pter edem Vestē in regia: q̄ adhuc ita appellatur: q̄ regnauit annis tribz r quadraginta: sepul⁹ tus sub lanculo. Tullus Hostilius in velia: vbi postea deū pena r̄ edes facta est: qui regnauit annos duos r triginta: obiit olympiade quinta r trigesima. Ancus Martius in summa sacra via vbi edes Iarium est: qui regnauit annos. iij. r viginti obiit olympiade prima r. xl. Tarquinius p̄iscus ad mugoniā portā sup̄a summā nouam viam qui regnauit annos octo r triginta. Seruius Tull⁹ esquilinjs supra cliuū vrbicū: qui regnauit annos. xlj. Tarquinius superbus r ip̄e etiam esquilinius supra pulliū ad sagutalem lacum: qui regnauit annis quinqz r viginti. Lincio romani duo decima olympiade placet conditam. Pictori octaua Nepoti L.

Romul⁹ ro
me cōditōr.
Roma qua
drata
Bra apol.
Rome na/
talis
Romuli re
gnūm

Spolia
opima
numa vesta

Tull⁹ bo.

Tarquin⁹
p̄iscus

Tarquin⁹
superbus.

regnauit annos seprē r triginta. De eecinensibz egit primū triumphū: r Beroni regi eoz detrahit spolia: q̄ Ioui p̄beretrio prim⁹ suspendit r opima dixit. Rursum de antiatibz triūphauit. De venet̄ribz tertio: apud cap̄ce paludē nonis quintilibz apparere desit. Le teri reges quibz habitauerint dicem⁹ locis. Taci⁹ in arce vbi nūc est edes Junonis monete. q̄ anno. v. q̄ ingressus urbē fuerat a laurētibz interempt⁹ septima r vigesima olympiade hōiem exiit. Numma in colle primū quirinali. Deinde p̄pter edem Vestē in regia: q̄ adhuc ita appellatur: q̄ regnauit annis tribz r quadraginta: sepul⁹ tus sub lanculo. Tullus Hostilius in velia: vbi postea deū pena r̄ edes facta est: qui regnauit annos duos r triginta: obiit olympiade quinta r trigesima. Ancus Martius in summa sacra via vbi edes Iarium est: qui regnauit annos. iij. r viginti obiit olympiade prima r. xl. Tarquinius p̄iscus ad mugoniā portā sup̄a summā nouam viam qui regnauit annos octo r triginta. Seruius Tull⁹ esquilinjs supra cliuū vrbicū: qui regnauit annos. xlj. Tarquinius superbus r ip̄e etiam esquilinius supra pulliū ad sagutalem lacum: qui regnauit annis quinqz r viginti. Lincio romani duo decima olympiade placet conditam. Pictori octaua Nepoti L.

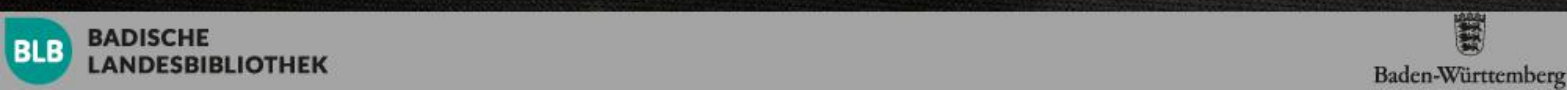
Rerū memorabilū Collectanee.

FO. II.

Luctatio opiniones erant hostensis & apollo dori cōprobātib⁹
 olympiadis septie anno scdo. Pōponio arico: & M. Tullio olyn
 piadis septe āno tertio. Collatis igit nris & grecorū tpsib⁹ inuenim⁹
 incipiente olympiade septia roma cōditā anno post illū captū. xliij.
 Quippe post certamē olympicū qđ Hercules in honorem atraui
 materni pelopis ediderat intermissum ipbit⁹ Ele⁹ fili⁹ eius instau
 rante post excidiū troie anno. xlvij. Ergo ab ipbitō nūerat⁹ olympi
 as pria. Ita sex m. dijs olympiadij interiectis. quib⁹ singulis anni
 q̄terni imputant⁹: cū septia inceprate olyn⁹ iade roma p̄dita est inf
 etorū vrbis & troiā captā iure eē ānos. cccc. xxxij. p̄stat Huic argu
 mēto illd accedit: q̄ cū ca⁹ pōper⁹ Ball⁹ & Qu. Ucran⁹ anno vrb
 condite. lxxij. fuerint p̄sules: cōsularū eorū olympias septia & ducē
 tesima actis publicis annotata est: q̄ter ergo multiplicat⁹ sex et du
 cētis olympiadij: erunt anni octingēti. xliij. q̄b⁹ septie olympiadi
 annecten⁹ est vn⁹ annus vt in solidū colligant⁹. Deccxv. anni. Et
 q̄ summa detractis viginti annis & q̄tuor olympiadū retro sex ma
 nifeste āni. Deccx. et. j. reliq̄ fiēt. Qua ip̄e cū. lxxij. anno vrbis condi
 te ducētesima septia olympias cōputet⁹: par est romā septime olyn
 piadis āno primo credi p̄ditā. In q̄ regnatū est ānis ducētis q̄dra
 ginta vno. Decēviri creati anno. cccij. Primū punicū bellum anno
 ccclxvij. Scdm̄ quingentesimo trigesimo quinto. Tertium sex
 centesimo quarto. Sociale sexcētesimo. lxxij. ad Hirtium & L. Pā
 sam consules anni. Dec. x. quoz p̄sularū cesar Aug. consul creatus
 est octauum decimū annū agens: q̄ principatū ita ingressus est: vt
 vigilātia illi⁹ nō mō secuz: vey etiā tutū imperiū esset: qđ tps fer
 me solū reperit⁹ est: q̄ plurimū & arma cessauerint: & ingenta stoue
 rint se3 ne inertia iusticia lāguisceret: hūris opa bellis q̄cētibus.
 Luc em̄ primū cursus anni p̄specta rō: q̄ a rez origine p̄funda cali
 gine tegebant. Nā an⁹ Bug. Cesarē incerto mō annū p̄putabāt qui
 ap̄d aegyptios q̄tuor mēsb⁹ terminabat: ap̄d arcades trib⁹: ap̄d a
 carmanas sex: in italia apud latinios. xliij. quoz ann⁹ trecētis septu
 aginta q̄tuor: dieb⁹ ferebat: Romani in mēio anni. x. mēsb⁹ cōpu
 tauerūt a martio auspiciātes: adeo vt ei⁹ die prima de aris vestali
 bus ignes accēderēt: mutarēt veterib⁹ virides laureas. Senat⁹ po
 pulusq̄ comitū sgerēt. mātrone scruta suis cenas ponerent: sicut
 saturnalia dñi. Ille vt honore p̄p̄ri⁹ obsequiū puocarēt. Nā q̄
 grām repensarent p̄fecti laboris. Martineq̄ hūc mēsem p̄ncipē re
 stant fuisse. Et ab h⁹ q̄ quint⁹ erat: q̄nālis die⁹ est. Deinde nūero
 Decvirete decēber solē nūmer⁹ finiebat intra diē tricētesimū q̄
 sū. Tunc em̄ iste numerus explebat annū nūta vt sex mēses trico

Olympias
 rome
 Olympiadi
 certamen
 Iphitus
 Olympias
 in olympia
 dos anni.

q̄dū sit re
 gnatum
 rome
 decemviri
 Bel. punicū
 primum
 Secundum
 Tertium
 Sociale
 Augustus
 Anni ratio
 Anni varij
 Martius
 saturnalia
 Quintilis
 Decemben

C. Julii Bolini.

***Nume an-
nus.**

**In te reala
tes dies.
Greco: um
annus.
Embolicus
mus.**

Lesar.

Augustin^o

non diez essent. quatuor reliqui tricenis et singulis explicarent. Sed
quoniam ratio illa ante Numam a lune cursu discrepabat lunari computatio ante
numquam pequivit quinquaginta et uno die adiecta. Ut ergo proficeret, xij. me-
ses de sex mensibus prioribus detraxerunt dies singulos, eosque quinquagi-
ta istis et vni diebus adnecere: factique quingenta septem divisi sunt in duo-
os menses quorum alii xiiij. alii xvij. diebus agebantur. Sic annus hic quinquaginta
et quingenta et trecentos dies cepit. Postmodum cum prospiceret temere
annum clausum intra dies quos supradiximus: quoniam quod apparet sol me-
atum non ante. ccc. lxxv. diem abudare. Insup quod ante pericula zodia
cum proficere decursu quadrante illi et decem dies addiderunt ut ad liquidum
annum trecentis sexaginta quingenta diebus et quadrante restaret observatio im-
pari numeri: que Pythagoras monuit proponi in omnibus oportere. Unde
propter dies impares diis superis et Ianuarii dicatur et propter pares februarii
quasi ab oinosus diis inferis deputat. Cum itaque hoc definito toto orbi
placuisset: custodiendi quadrante gratia a diversis gentibus variis intercalabat
nec unquam tamen ad liquidum fiebat tempus peremptio. Greci ergo singulis annis
decem dies et quadrante detrahebant: eosque octies multiplicatos in an-
num novum reservabant: ut pertractum nonagenarii numerus in tres menses
per tricenos dies scinderet. Qui anno nono restitutum efficiabant dies
quadringentos quadraginta quatuor quos embolicissimos vel byballotos noia-
bant. Quod cum initio romani probassent: preterlatio numeri pariter offensione
neglectum brevi perdidit: transacta in sacerdotes intercalandi pretere.
Qui plerumque gratificatos roibus publicanorum per libidinem sua subtrabe-
bant tempus vel augebant. Cum hec sic foret constituta: modulusque intercalandi
interdum cumulationis imminutionisque fieret: vel oino dissimulari preteriret
non nisi quod accidebat ut menses qui fuerant hyeme transacti modo estiuum: modo
autumale tempus incideret. Itaque L. Lesar uniuersam hanc incostantiam
incisa tempore turbatione proposuit: et ut statum certum preteriret error: acciperet
dies. xij. et quadrante sine intercalauit. Quo pacto regem latum menses de ce-
tero statuta ordinis sui tempus detineret. ille ergo annis sol trecentos. xliij.
dies habuit. Alii deinceps trecentos sexagenos quos et quadrante: et tunc
quod vitium admissum est per sacerdotes. Nam cum preceptum esset anno quarto ut inter-
calaret unum diem: et opteret profecto quarto anno id observari antequam quod au-
spicaret: illi incipiente quarto intercalare non desinere. Sic per annos sex
et xxx. cum novem dies tamen sufficere debuissent. xij. sunt intercalati: quod de
predecessum Augustus reformavit. iussitque annos. xij. sine intercalatione
decurrere: ut tres illi dies. qui ultra. ix. necessarios temere fuerat inter-
calati: hoc modo possent repetari. Ex qua disciplina omnino postea tempus sum-
data ratio est. Uerum cum et hoc et multa alia Augusti temporibus debeantur
qui pene sine excepis rerum potius est: tot et tanta in vita eius inveniunt
aduersa: ut non sit facile discernere calamitosior an beatorum fuerit.

primūq; apd aunculū in peritōe magisterij equitū plar^o est ei. Le
 pidus tribun^o cū quadā auspicantiū ceptor; nota: mor trūitatus
 collegio preguar^o prate Antonij, philippēis inde prescriptōis mu/
 dra abdicatio postburi Agrippe p^o a. iopriōem. Deinde desiderio
 ei^o insignis pntia naufragia sicula: turpis ibi in spelūca occultatio
 scditōes militū plurime: pusina cura: detectū filie adulteriū: 7 volū
 ras paricidal. Nec minor de decon nept; infamia incusata: mo: tes
 filioz: 7 amissis liberis nō solū orbitat; dolor: s; 7 vrbis pestilentia
 famca italie bello illirico angustia rei militar; corp^o morbidū: con
 tumeliosa dissensio puigni Nerōis vrōs; etiā 7 tiberij cogitatiōes
 pax; ide: ar; in hūc modū pla. h^o tñ supma qsi lugeret seculū: penu
 ria infcūta est frugū oim. At ne fortuitū qd acciderat videret. im/
 minentia mala nō dubijs signis apparuerit. Nā fausta quedam ex
 plebe partu vno edidit q̄tuo: geminos: mares duos: feminas ro/
 tidem: monstruosa fecun. itate protens future calamitatis in/
 diciū: q̄nus Trog^o auctor affirmet in egypto vno vtero septenos
 sil' gigni: qd ibi min^o mix cū sensero potu nilus nō tm terraz sed 7
 hoim materna arua fecūdet. Legim^o sane Ln. pōpeio cutichidem
 sciam in asia exhibitā: quā p̄stabant trices enirā cū. xx. ei^o liber^o in
 theatro publicasse. Un̄ p̄otens h loco duco sup hoīs generatiōe
 tractare. Et em̄ cū de anialibus q̄ digna dictu videbāt pur patria
 cuiusq; admonebit sinus noraturi: iure ab eo potissimum exordie/
 mur qd rex natura: sensus indicio 7 rōnis capacitare p̄posuit oib;.

De homine et primum de mensuris. Cap. III.

D Emocritus physicus ait: mulier solū anial menstruale est
 culus pfluua nō paruis spectata documentis inter mon/
 strifica merito numerant. Contacte his fruges nō germi/
 nabunt: acescent musta: morientur herbe: amittent arbores fetus:
 ferrū rubigo corripier. nigrescent aera. Si quid canes inde ederint
 in rabien afferentur: nocituri moribus: quibus lymphaticos faci/
 unt: parua hec sunt. Bitū est in iudea quod asphlates gignit lacus
 adeo lenū mollitie glutinosa: vt a se nequeat separari. Enimvero
 si abrumperē partem velsa yniuersitas sequetur: scindiq; non pōt
 qm̄ inq̄ntū ducit. et redit. S; vbi admota fuerint cruore illo pol/
 luta fila discepiū spōte: 7 applicata tabe diducit pauloante corpus
 vni. fitq; de tenacitate conneta ptagiōe p̄tito rep̄tina: h; plane il
 lud salutare solū in se: q̄ auerit hyd^o belene p̄niciosissimū nanigan/
 tū. Letex ipse femine q̄b minus est necessitatis hui^o q̄dū sunt
 in sua lege nō innocentib; ocul' cōruent;: aspectu specula victiant ita
 vt debetē visus fulgor offensus 7 solitā emularōem vult^o erituer^o
 splēdo: amittat: faciesq; obrū. i nitōis qdā caligine nubilet. Dus

B ij

Aug. calas

Adulteriū
filie Aug.

Tiberius

Fauste p̄tus
Septem
Tuo
p̄tu ediri
nulli auct^o

Inditio ab
verbo

Menstrua

Mulier

Menstru

mala

Bitum seu

Bitumen

Asphaltes

mare mor

tuum.

Menstru

bona.

Sidus bes:

lene